

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud.: D. Băbălău)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

DECIZIE

8 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Agenția pentru Supraveghere Tehnică,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Societatea pe Acțiuni „MONTAJAUTOMATICA” împotriva Agenției pentru
Supraveghere Tehnică, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice, cu privire
la anularea actelor administrative,

împotriva încheierii din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins cererea de repunere în termen pentru declararea apelului și s-a restituit
cererea de apel declarată de Agenția pentru Supraveghere Tehnică,

c o n s t a t ă :

La 26 aprilie 2017, Societatea pe Acțiuni „MONTAJAUTOMATICA”,
reprezentată de avocata Caragia Elisaveta, a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Inspecției de Stat în Construcții, intervenient accesoriu Întreprinderea de
Stat „CRIS Registru”, cu privire la anularea actelor administrative.

Reclamantul a solicitat anularea actului de control nr. 54 din 19 septembrie
2016 a inspectorului principal Vitalie Surugiu și decizia de sancționare nr. 13 din
27 decembrie 2016 a Inspecției de Stat în Construcții.

Prin încheierea din 16 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Central, s-a înlocuit persoana interesată Întreprinderea de Stat „Registru” cu
Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” (f. d. 165).

Prin hotărârea din 19 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Central, acțiunea înaintată de Societatea pe Acțiuni „MONTAJAUTOMATICA” a
fost admisă integral (f. d. 196, 206 – 219).

Conform punctelor 1 și 2 din Hotărârea Guvernului nr. 886 din 1 noiembrie
2017, s-a aprobat, la propunerea Ministerului Economiei și Infrastructurii, crearea
Agenției pentru Supraveghere Tehnică în subordinea Ministerului Economiei și
Infrastructurii, prin fuziunea (contopirea) Inspectoratului Principal de Stat pentru
Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase, Inspecției de Stat în
Construcții cu inspecțiile teritoriale, ambele din subordinea Ministerului

Economiei și Infrastructurii, Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Geodezică, Tehnică și Regim din subordinea Agenției Relații Funciare și Cadastru. Agenția pentru Supraveghere Tehnică este succesor de drepturi și obligații al Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase, Inspecției de Stat în Construcții, Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Geodezică, Tehnică și Regim.

Împotriva acestui act de dispoziție, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, reprezentată prin procură de Ostafi Eugeniu, a declarat apel la 1 martie 2018, solicitând repunerea în termen și casarea integrală a hotărârii primei instanțe din 19 decembrie 2017, cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f. d. 204).

Prin încheierea din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen pentru declararea apelului și s-a restituit cererea de apel declarată de Agenția pentru Supraveghere Tehnică (f. d. 232 – 235).

Agenția pentru Supraveghere Tehnică a înregistrat o cerere de recurs la Curtea de Apel Chișinău la 19 iunie 2018, cu nr. de intrare 12 309 (f. d. 242). Potrivit ștampilei aplicate pe coperta dosarului, cauza civilă a intrat la Curtea Supremă de Justiție la 23 iulie 2018.

Astfel, agenția recurentă, reprezentată prin procură de Sîrbu Victor, a declarat recurs împotriva încheierii din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen pentru declararea apelului.

În motivarea ilegalității încheierii contestate, recurentul a subliniat că a expediat cererea de apel în termen, ceea ce se demonstrează prin chitanța despre achitarea serviciilor poștale.

Totodată, Agenția pentru Supraveghere Tehnică a sugerat că nu a fost înștiințată în mod legal despre data și locul examinării cauzei în prima instanță. În plus, la aplicarea articolului 379 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel era obligată să dispună amânarea cauzei în cazul necesității comunicării unor acte, ceea ce nu a fost îndeplinit în mod corespunzător. În opinia recurentului, instanța i-a îngrădit dreptul la apărare.

În conformitate cu articolul 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicare încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 25 aprilie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent lipsesc la dosar. Mai mult, Agenția pentru Supraveghere Tehnică a invocat că a primit copia de pe încheierea sus – citată la 8 iunie 2018.

Astfel, recursul declarat la 19 iunie 2018 este în termen.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea dedusă judecății este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, pentru motivele ce se succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul de control judiciar observă că obiectul cererii de recurs se referă la încheierea din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 232 – 235).

Prin încheierea menționată mai sus, instanța de apel a respins cererea de repunere în termen pentru declararea apelului și a restituit cererea de apel declarată de Agenția pentru Supraveghere Tehnică (f. d. 232 – 235).

În motivare soluției, instanța de judecată a considerat că Agenția pentru Supraveghere Tehnică se afla în cunoștință de cauză despre litigiul intentat împotriva ei, în special, reprezentantul acesteia s-a prezentat la ședințele de judecată din 16 noiembrie 2017 (f. d. 172) și 1 decembrie 2017 (f. d. 165, 191). Mai mult, acesta a formulat referință în întâmpinarea cererii de chemare în judecată (f. d. 166 – 171). În consecință, faptul absenței reprezentantului Agenției la data pronunțării dispozitivului hotărârii din 19 decembrie 2017 nu a constituit un temei de repunere în termen a cererii de apel (f. d. 234).

Agenția pentru Supraveghere Tehnică a considerat că trebuie repus în termen, din moment ce nu a fost citat în mod legal de prima instanță, atunci când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs învederează că recurentul nu a invocat niciun temei prevăzut la articolul 432 din Codul de procedură civilă. Totuși observațiile acestuia pot fi încadrate în limitele alin. (2) lit. c) din articolul citat, potrivit căruia, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu articolul 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În corespundere cu articolul 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Prin prisma celor menționate, instanța de recurs constată că respingerea cererii de repunere în termen a apelului și restituirea cererii de apel reprezintă o limitare a dreptului persoanelor la un proces echitabil, sub aspectul accesului la justiție. La acest capitol, instanța trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea *Levages Prestations Servicii vs Franța*, 23 octombrie 1996, parag. 40, *Freitag vs Germania*, 19 iulie 2007, parag. 37, *Marc Brauer vs Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34).

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în particular, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea *Tricard vs Franța*, 10 iulie 2001, parag. 29,

Nicolae Popa vs România, 9 decembrie 2014, parag. 16, Tence vs Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31). Mai mult, este obligația părții interesate să manifeste o diligență deosebită în apărarea intereselor sale (a se vedea Teuschler vs Germania (dec.), 4 octombrie 2001, Sukhorubchenko vs Rusia, 10 februarie 2005, parag 41-43, Muscat vs Malta, 17 iulie 2012, parag. 44).

Având în vedere principiile menționate, Colegiul judiciar observă că hotărârea din 19 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central a fost pronunțată în lipsa reprezentantului Agenției pentru Supraveghere Tehnică, ceea ce rezultă din procesul – verbal al ședinței judiciare din 19 decembrie 2017 (f. d. 195).

Astfel, instanța de recurs nu exclude obligația instanței de judecată de a expedia dispozitivului hotărârii, în termen de 5 zile, participanților la proces care nu au fost prezenți la pronunțare, în conformitate cu art. 236 alin.(4) Cod de procedură civilă.

Cu toate acestea, Judecătoria Chișinău, sediul Central a transmis actul judecătoresc adoptat părților absente la 23 ianuarie 2017, în mod concret, Agenției pentru Supraveghere Tehnică și Întreprinderii de Stat „CRIS Registru” (f. d. 198).

Potrivit avizului de recepție, dispozitivul hotărârii judecătorești din 19 decembrie 2017 a fost recepționat de Agenția pentru Supraveghere Tehnică, contra semnătură, la 30 ianuarie 2018 (f. d. 199).

La 1 martie 2018, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, reprezentată prin procură de către Ostafi Eugeniu, a depus apel nemotivat, prin intermediul poștei electronice, solicitând repunerea în termen a cererii (f. d. 200 – 203). În aceeași zi, apelantul a expediat prin serviciul poștal o cerere de apel identică, însă semnată olograf de către Ostafi Eugeniu, fiind înregistrată la Curtea de Apel Chișinău la 3 martie 2018 (f. d. 204 – 205).

La această etapă, Colegiul judiciar trebuie să stabilească ponderea obligațiilor concurente. Așadar, pe de o parte, obligația instanței de a expedia în termen de 5 zile dispozitivul hotărârii, iar, pe de altă parte, responsabilitatea părții de a lua cunoștință cu lucrările dosarului.

În acest caz, Colegiul de control judiciar reține că reprezentantul prin procură al recurentului, Rabei Viorel, a participat la ședințele de judecată din 16 noiembrie 2017 (f. d. 172) și 1 decembrie 2017 (f. d. 165, 191). Mai mult, potrivit procesului – verbal al ședinței judiciare din 1 decembrie 2017, reprezentantul Agenției pentru Supraveghere Tehnică a participat la examinarea efectivă a cauzei, în special, a oferit explicații cu privire la fondul pricinii și a asistat la cercetarea înscrisurilor (f. d. 193 – 194). Totodată, potrivit recipisei la dosarul nr. 3 – 155/17, acesta a fost informat despre ședința din 8 decembrie 2017, ora 12.00 (f. d. 175). În mod evident, conform procedurii instanța urma să purceadă la ascultarea pledoariilor, replicilor, deliberarea și pronunțarea hotărârii. O asemenea succesiune de acțiuni din partea autorității judecătorești era previzibilă, iar reprezentantul recurentului trebuia să se aștepte că aceste reguli să fie aplicate. De fapt, la acel moment, din conținutul procurii nr. 40/I-10 din 10 ianuarie 2017, Rabei Viorel era șef al serviciului juridic al Inspecției de stat în Construcții, ce confirmă un grad înalt de pregătire și de cunoaștere a procedurii în fața instanței judecătorești (f. d. 160).

Deși, instanța de judecată a expediat copia dispozitivului hotărârii la 23 ianuarie 2018, totuși recurentul a formulat cererea de apel nemotivată la 1 martie 2018. Circumstanța respectivă demonstrează că Agenția pentru Supraveghere Tehnică nu a verificat soarta cauzei civile intentate împotriva ei din 19 decembrie 2017 timp de circa 2,5 luni.

Prin urmare, având în vedere perioada de circa 2,5 luni de la existența dispozitivului hotărârii, instanța de recurs consideră că o astfel de acțiune se afla în competența recurentului și în interesul său, nu numai pentru progresul cauzei, ci și pentru a permite acestuia să ia cunoștință cu actul judecătoresc și să încerce să depună cel puțin apelul nemotivat într-un termen rezonabil de la 30 ianuarie 2018. În esență, acesta nu a depus nicio cerere pentru a primi actul judecătoresc atacat (a se vedea, în schimb, cauza Ivanova și Ivașova vs Rusia, 26 ianuarie 2017, parag. 56, Saez Maeso vs Spania, parag. 9 noiembrie 2004, parag. 29; Pérez de Rada Cavanilles vs Spania, 28 octombrie 1998, parag. 47; și Yagtzilar și alții vs Grecia, 6 decembrie 2001, parag. 27).

În atare condiții, Colegiul judiciar conchide că partea recurentă nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla textul dispozitivului hotărârii din 19 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central (a se vedea, Trukh vs Ucraina, 14 octombrie 2003, în care reclamantul nu a solicitat o copie completă a deciziei, iar Muscat vs Malta, 17 iulie 2012, parag. 53, caz în care reclamantul nu a manifestat niciun interes în progresul recursului său timp de doi ani).

Sub acest aspect, lipsa unor acțiuni adecvate din partea recurentului constituie o eschivare a acestuia de a-și realiza drepturile procedurale în conformitate cu articolul 56 alin. (3) și articolul 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În același context, Colegiul de control judiciar respinge observația recurentului în partea ce ține de lipsa citării în ultima ședință judiciară. Această opinie este întemeiată pe articolul 100 alin. (3) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia, participanții la proces care au fost citați și nu au participat la ședința de judecată la care a fost amânată judecarea cauzei vor putea invoca lipsa citării ulterioare numai în cazul în care vor demonstra că au fost în imposibilitatea de a cunoaște data judecării cauzei. Din această perspectivă, Agenția pentru Supraveghere Tehnică nu și-a onorat această responsabilitatea procedurală. La fel, recurentul nu a demonstrat că aplicarea de instanța de apel a articolului 379 alin. (1) din Codul de procedură civilă a fost o încălcare esențială, care i-a afectat într-un mod considerabil vreun drept al acestuia.

În fine, în circumstanțele particulare ale speței, nu există nicio discrepanță majoră între obligațiile impuse instanței de judecată și participantului din proces. Astfel, atingerea adusă dreptului de acces la justiție în situația în care instanța de judecată nu respectă termenul de 5 zile de expediere a copiei dispozitivului hotărârii adoptate trebuie calificată drept minimă. Or, persoana care nu depune efort pentru a afla soluția unui dosar în care a participat activ și care a formulat o cerere de apel nemotivată, care nu necesită o concentrare maximă, abia peste 30 de zile de la aflarea rezultatului și peste 2,5 luni de la pronunțarea dispozitivului, surclasează responsabilitățile de comunicare a actelor de procedură din partea

autorităților judecătorești. Aceste întârzieri nejustificate pot afecta buna administrare a justiției și respectarea, în particular, a principiului securității juridice. În plus, reprezentantul intimatului S.A. „MONTAJAUTOMATICA” a solicitat restituirea cererii de apel, întrucât a fost omis termenul de declarare a acesteia (f. d. 232).

Având în vedere scopul asigurării bunei administrări a justiției și securității juridice, inclusiv protecția drepturilor și intereselor celorlalți participanți la proces, instanța de recurs opinează că încheierea din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu este afectată de un formalism excesiv. Prin urmare, soluția instanței de apel este una proporțională cu scopul limitării procedurale și nu se putea afirma că termenul de prescripție prevăzut de lege sau modul în care acesta a fost aplicat a subminat însăși esența dreptului recurentului de acces la un tribunal.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Agenția pentru Supraveghere Tehnică și de a menține încheierea sus – citată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Agenția pentru Supraveghere Tehnică.

Se menține încheierea din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „MONTAJAUTOMATICA” împotriva Agenției pentru Supraveghere Tehnică, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice, cu privire la anularea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Nicolae Craiu